

OBIČNE STVARI¹

lenji hod

Odavde gde stojim, gore iznad ulaza na dok, pored hotela *Palas*, čitav dok deluje pusto. Oslanjam se na štap dok ga posmatram čitavom njegovom dužinom. Vidim kao dobar znak prazno šetalište, to što nema ljudi. Deluje kao prava stvar da se sam uhvatim ukoštac s njim, sa čitavim dokom, otprilike jednu milju, koliko se proteže u zaliv. Dok razmišljam o tome, primećujem devojkicu koja prilazi biletarnici na glavnom ulazu. Plaća ulaznicu i staje na dasku. Jurim napred, niz Pejr Hil prema biletarnici na glavnoj kapiji. Potrebno mi je neko vreme da pređem preko puta, pošto je saobraćaj grozan i niko nije spreman da dovoljno uspori kako bi mi omogućio da pređem na drugu stranu, pa čekam da se promeni svetlo na semaforu i onda prelećem do glavnog ulaza. Gledam duž doka. Vidim je, sada je negde na dvesta jardi ispred mene, hoda prema njegovom kraju.

Pružam čoveku na biletarnici nešto para pošto sam mu objasnio da želim samo da odem do kraja i vratim se, ne i da uđem u vozic. Gleda me bez osmeha i pruža mi kusur.

„Kroz kapiju.“

„Hvala.“

Stajem na dok. Vidim je pravo ispred; neupadljivo je pratim, povremeno bacajući pogled na predeo koji biva sve širi – Sautend u svojoj gruboj lepoti. Ovde se i nebo širi, u svim pravcima, i ja počinjem da se osećam sićušno pod njim. Ona hoda mnogo sporije od mene, pa i ja usporavam, ne želim da je sustignem. Najbolje je da održavam sigurno rastojanje, kako bih mogao da je posmatram tako da ne predstavljam pretnju za nju. Nema više nikog na doku, pa ne bih želeo da je uplašim ili da pomisli da sam nekakav napasnik koji traga za osamljenom ženom.

Sećam se šta mi je sve čika Rej pričao o doku Sautend. Voleo je ovo ovde, kad je „nebo sivo“ i „podiže se vetar“ – kad su svi drugi „ušušćani unutra“ daleko od vremenskih uticaja. Uvek je govorio otprilike: „Čovek bi tamo mogao da se izgubi. Prođeš sav ovaj put, pod nebom, i ne znaš šta ćeš sa sobom kad dođeš do kraja. Ukratko, to je suština čitavog ovog mesta.“ Bio je u pravu, i u tome. Najzad, tako mi to izgleda sada.

Čini se da u kolibama raštrkanim uz obalu borave uglavnom ribolovci i farmeri. Osvrćem se duž obale i od toga mi je pomalo muka, ne u smislu da sam nostalgičan prema prošlosti tog mesta koja mi čak nije ni poznata. Zapravo, osećam potrebu da se brzo udaljim odatle, od Sautenda, od prošlosti, od sadašnjosti, moguće i od budućnosti. Samo želim da nastavim da se udaljavam od svega toga, prateći ovu devojkicu što duže mogu. Opipavam ček u

¹ Izvorno – *Vulgar Things* – kao aluzija na naslov *Kanconijera* Frančeska Petrarke, *Rerum Vulgarium Fragmenta* (*Fragmenti običnih stvari* ili *Fragmenti sastavljeni na govornom jeziku*). (Prim. prev.)

džepu. Još je tu: potiskujem ga dublje. I dalje sam zapanjen zbog sume. Praktično, ja sam bogat; mogu da radim maltene šta god mi se hoće – u granicama razumnog. Gledam u nebo dok se galebovi okupljaju nad dokom i vise u vazduhu iznad mene. Tamo dalje, prema horizontu, naftni tankeri i teretni brodovi stoje nepomično, čini se kao da ih mutna voda Temze drži vezane. Sa neba, pogled mi se spušta na njih, u daljini su elektro-centrale Kenta. Tankeri i brodovi se pomeraju, to sad mogu da vidim. Evo ga, čekaj – da, evo ga. Čujem je, tu poznatu tutnjavu, motore koji ih pokreću pravo, dalje napred.

Prvi dok su napravila tri čoveka, govorio je čika Rej, što mi je teško da zamislim dok danas stojim na njemu i posmatram njegov beskraj. Stolar, inženjer i radnik, svaki od njih radio je kada je mogao, vođen isključivo instinktom, bez pravih planskih crteža o kojima bi se moglo govoriti, samo sa željom da se gradi, ka tamo, što dalje u zaliv. Kasnije je počeo rad na „novom“, gvozdenu doku, ovom na kojem stojim, koji je konstruisao Džejms Branliz. Sagrađen je, rekao je Rej, u znak poštovanja, uz drvenog prethodnika. Njegova zadivljujuća konstrukcija, koja se drži na nizovima stubova od livenog gvožđa, svaki po 12 stopa ukopan u priobalje, na razmacima od 30 stopa uzdužno i 9 stopa poprečno. Na tu pomisao se smešim. Sa svakim korakom nebo nada mnoom se širi, kao da se beskonačni svemir otkriva za mene; imam osećaj da bih mogao da vidim i osetim sve što juri kroz prostor i vreme, osećaj koji se prekida samo kada mi se pogled vrati na devojkicu ispred, na udaljeno njihanje njene zadnjice koje me vodi. Osećam kao da me svakim korakom hipnotiše. Još uvek održavam prilično rastojanje, dovoljno da nastavim da je posmatram, na dobrim 10 do 15 metara sada, dovoljno blizu da vidim u šta je obučena, boju njene kose, ono što radi. Gleda u svoj telefon, ignorišući vidik, potpuno nesvesna onog što je okružuje. Izgleda kao da piše poruku nekome, mada bi mogla biti i na Tviteru ili Fejsbuku. U svakom slučaju, ne podiže pogled da bi videla kuda ide. Kao da je na nekakvoj šini koja je deo doka, po kojoj se kreće bez napora, kao element mehanizma. Opušta me, i zato samo nastavljam da hodam iza nje, kao da je to najprirodnija moguća stvar, a ona poslednje što mi pada na pamet, kao da se sve ovo ne događa stvarno. Povremeno galeb će se obrušiti i zalebdeti pored mene, van dohvata, uvek pazeći na mene jednim od svoja dva oka nalik na crne perle, u nadi da bih mu mogao baciti nešto od hrane, kao što rade turisti. Ali ja nemam ništa da mu dam, samo bih da ispružim svoj štap, kao prečku, da vidim hoće li sleteti na njega, mada ne činim ni to. Ne želim da privučem pažnju. Ne bih da je preplašim, i tako puštam galebove da se bave svojim poslom, ignorišući ih koliko mogu. Usmeravam pažnju na devojkicu. Dopada mi se kako hoda. To je prvo što mi pada u oči u vezi sa njom: taj lenji hod, stopala koja se jedva odižu od dasaka, glava pognuta, ruke podignute dok drže telefon. Njihanje njenih butina i zadnjice, nežno i umirujuće, s jedne na drugu stranu.

Ubrzo oboje stižemo do kraja doka, na stajalište, iza stanice gde voz *Ser Džon Betjemen* čeka na one koji žele da se njime vrate niz dok na obalu. Još jednom se osvrćem na liniju obale, na čitav Sautend, Torp Bej i Šuberines desno od mene i Vestklif, Li na moru i Konvi Ajland levo od mene, sve razvučeno, svedeno na liniju. Ostrvo izgleda posebno ravno, uočljivo jedino zbog kula i dimnjaka naftne industrije koji štrče; ostatak je ispod nivoa vode, izvan pogleda. Čitavo kopno je pretvoreno u razmazanu braon i zelenu smesu preda mnoom. Okrećem se nebu ispred sebe, koje se proteže preko Kenta i još dalje, iznad tankera i teretnih brodova. Zatim je opet vidim, usmerava korak prema platformi vidikovca iznad

RNLI² stanice, gde se skupljaju golubovi i retko kad odlazi bilo ko drugi zbog višegodišnjeg golubijeg izmeta na platou. Pratim je uz stepenice, sve do platforme vidikovca. Čujem golubove ispod sebe, desno vidim muškarce koji pecaju na platformi do naše; mora da su ovde čitavo jutro, mnogo njih koji strpljivo čekaju u tišini. Ona lagano odlazi do velikog zvona na kraju platforme, staje tamo i gleda prema Šuberinesu u daljini. Hodam za njom opušteno kako je ne bih uplašio. Stajem na ogradu pored nje, gledajući preko zaliva u istom pravcu. Iznenada, okreće se ka meni i istog trenutka tuga u njenim očima kao da poseže za mnom. Ne trepćem, ne dišem. Zatim joj pogled pada na stopala i, kroz prorez na platou, na golubove ispod nas.

„Čuješ li ih?“

„Koga?“

„Golubove, tu ispod naših nogu, čitava kolonija, ima ih možda oko sto, čini mi se... Nemam pojma...“

„Da, čujem ih... Kakva buka...“

„Ne krivim ih...“

„Zato što prave buku?“

„Zato što su ovde... Ne krivim ih što žive ovde, daleko od svih... Znaš, od ljudi, te gomile...“

Zvuči kao Istočnoevropljanka, grub, ali tečan engleski. Pokazuje glavom na Sautend.

„Da, ta gomila... Znam na šta misliš.“

„Sviđa mi se što žive ovde... Prelete do kopna, uzmu odatle komadiće hrane, i zatim se ovde vrate sa njima... daleko od svih problema, svih ljudi, onih pokvarenih... Ponekad poželim da i ja to mogu.“

„Stvarno...“

„Bila bih srećna da živim ovde, daleko od njih, da mi prave društvo samo ptice i more i nebo...“

„Sviđa mi se kako to zvuči...“

„Da.“

„Ja živim preko na Konviju...“

„Konvi?“

„Na ostrvu, odmah iza nas... Tamo...“

„Na ostrvu?“

„Pogledaj... Vidiš ga?“

„E, da, tamo... Ono tamo... Da, vidim ga.“

„Na ostrvu je kao da si ovde, na kraju ovog doka, najudaljenija tačka od civilizacije, najdalje moguće, a da ne moraš ni da putuješ tako daleko, reklo bi se. Kako ti to zvuči? Mislim... Svuda oko nas su mesta na kojima se može sakriti...“

„Pretpostavljam da je tako... Kad bi samo tako nešto bilo moguće...“

„Da.“

„...“

„...“

² Royal National Lifeboat Institution – udruženje dobrovoljnih spasilaca na moru. (Prim. prev.)

„Vidi, ne bi trebalo da razgovaram sa tobom... Sa tobom... Sa bilo kim...“

„Kako to misliš?“

„To je... Pa... Mogli bi da me vide... Ne bi trebalo da budem ovde, ako me vide da razgovaram... s tobom... Možda me upravo posmatraju, uvek me posmatraju...“

„Posmatraju?...Ko?“

„Previše sam rekla...“

„Čekaj...“

„Moram da idem...“

„Čekaj...“

Prekasno je, strčava niz stepenice do stajališta, prema voziću. Trči uz njega dok ne stigne do prvog vagona. Voz kreće da je odvozi prema obali. Ubeđen sam da je ona jedini putnik; kao da je vozač samo nju čekao. Stojim pored zvona. Spuštam ruke na ogradu, upravo tamo gde su bile njene, pokušavam da pronađem neki njen trag. Mirišem svoje ruke. Ništa. Okrećem se i odlazim istim putem niz dok, voz lagano tutnji ispred. Hodam iza njega, i čim stigne do glavne kapije počinjem da trčim za njom, sa štapom u ruci, duž doka. Znam da ne mogu da je stignem, ne bih znao ni šta da joj kažem, ali nastavljam da trčim. Očešem se o neke turiste koji idu prema meni. Pomišljam da je pozovem na kafu, ili nešto slično – tražim bilo kakav razlog da provedem vreme s njom. Izgledala je tako usamljeno tamo pored onog zvona, izgledala je kao da joj je potrebno prijateljsko lice, neko ko bi je saslušao.

Sustižem voz, ali nigde ni traga od nje. Tražim je po čitavom Rojal Terasu, duž šetališta sve do Kursala i natrag, u prolazima i luna-parku u podnožju doka, ali kao da je isparila. Hodam uz i niz Hajstrit kako bih je našao, ali ne ide. Otišla je. Samo bih da je vidim ponovo, to je sve. Sedim na klupi ispred H&M-a, posmatram srednjoškolce i grupu momaka na plancima kako puše travu na uglu naspram kafea *Nero*. Pada mi na pamet ček u mom džepu. Ustajem, kolena mi pucketaju, i odlazim do najbliže banke da pomoću bankomata prebacim čika Rejev novac na svoj račun.

lebdenje u svemiru

Začudo nisam raspoložen da jedem, pa telefoniram *Lobster smeku* i otkazujem večeru. Veče provodim u čika Rejevoj prikolici u pokušaju da uređujem *Obične stvari*, ali misli mi lutaju. Opsednut sam njom, i ma koliko se trudio da je odagnam iz misli, ne mogu. Zurim u svaku stranicu, netremice, stranicu za stranicom za stranicom, praveći povremeno izmene, ali ništa od uredničkih zahvata koje bi trebalo da radim. Ubrzo, zatičem sebe da zurim u istu stranicu, zatim u isti pasus, onda u red, pa u reč:

drhtaj

Znam da je okružena svim tim drugim rečima, ali ne mogu da prestanem da zurim u ovu jednu reč: *drhtaj*. Izgovaram je naglas: *drh-taj*, izbacujući iz usta svaki slog ponaosob. Nešto mi se dogodilo, nešto mi se *događa*. To narasta iz mene i nagoni me da drhtim, tresem se i zamuckujem dok pokušavam da to izgovorim. Drh-taj. Drh-taj. Nastavljam da iz-

bacujem, D pa R, pa H, T koje izmucavam u krilo, sledi A i konačno J. Svako od njih pada u neredu. Svuda po meni. To me hipnotiše.

Kada konačno odvratim pogled, primećujem da je prošlo jedanaest i da je oko prikolice mrkli mrak. Odlazem rukopis i odlučujem da prošetam do šupe. Noćno nebo je puno zvezda, sazvežđe do sazvežđa. Odjednom osećam strah od njihovog beskraja, žirim prema šupi, gde napipavam bravu. Zatvaram vrata za sobom, kao da me zvezde progone. Stojim u mraku kako bih se sabrao, udišem nekoliko puta duboko i potom povlačim krov pomoću poluge. Nebo se nadnosi nad šupom. Osećam se sigurnije, bezbedan s druge strane teleskopa. Tražim golim okom sazvežđa koja su mi poznata: Orionov pojas, Škorpion, i tako dalje, ali većina ih ne liči ni na šta što sam do sada video. Zavidljivo je. Obrćem teleskop i usmeravam ga prema zvezdanom jatu koje mi deluje zanimljivo. Spuštam oko na sočivo i šok zbog onoga što me dočekuje sa druge strane baca me na stolicu u uglu šupe. Počinjem teško da dišem, noge mi se tresu i srce samo što mi ne iskoči iz grudi. Malo mi se vraća prisebnost i ponovo gledam kroz sočivo. U pravu sam, to jeste ono što mislim: mrtva tačka na sredini vizira jeste Saturn. To je Saturn. Tu su njegovi prstenovi. Sasvim slučajno gledam pravo u Saturn. To je on. Gledam ga, dok lebdi u svemiru, a sve oko njega nestaje u tami crnoj kao mastilo. Divim mu se sve dok me ne obuzme neka čudna vrtoglavica. Osećam kao da će se tlo ispod mojih stopala svakog trenutka survati u ambis. Ne mogu to više da podnesem. Jedno vreme sedim na stolici dok se još malo ne priblerem. Navlačim krov pomoću poluge i zaključavam šupu za sobom. Odlazim u prikolicu i vadim baterijsku lampu iz fioke u čajnoj kuhinji, uzimam svoj štap iz dnevne sobe. Odlučujem da odem u šetnju uz potok da razbistrim mozak. U glavi mi je kovitlac, vrti mi se. Potrebno mi je da se okupam, po mesečini.

Na ostrvu je mirno. Tankeri i teretnjaci tamo u zalivu takođe miruju – nevidljivi u tami. Čitavo ostrvo kao da je zaspalo. Tu smo samo ja i Saturn, zvezde, mesec. Iza sebe, iako bez lampe ne mogu da vidim dalje od nekoliko metara, nazirem ostatke zamka Hadli, gore na brdu iza Benflita, vrh tornja katedrale Li, Sautend ispod. Hodam oko obalskog nasipa, istočno od čika Rejove prikolice, ali onda iz ovog ili onog razloga zalazim dublje u kopno, prema potocima.

Plima je visoka; vidim kako svetluca na mesečini ispred mene, u daljini, kao prostirka od dragulja. Močvara deluje nabreklo, puno, preplavljeno morskom vodom. U vazduhu oko mene je smrad joda izmešanog sa lavandom. Pratim tamnije komade suve zemlje, služeći se lampom i štapom da me sprovedu preko ostrva. Mesec je sada tačno iznad mene, izgleda kao da se premešta, pokušavajući da pronade bolji pogled ili tako nešto. Njegovo srebrnastoplavo svetlo pruža mi utehu. Sada je neverovatno svetlo, pa isključujem lampu i prepuštam mesecu da mi pokazuje put. Spuštam lampu u džep, zabadajući štap u močvarno tlo da se oslonim. Preko obalskog nasipa, zdesna, gotovo da čujem more kako ravnomerno udara o malu obalu ispred bedema. Onda, ako ponovo oslušnem mogu da čujem i šum iz dubine, sa brodskih puteva. Zove me napred. Gledam ispred, kroz senke. Vidim bezbroj uličnih svetiljki u daljini, i još dalje, desno od mene, Sautend. Zatim široku traku potpunog mraka, ulaz u zaliv koji se otvara kao kapije u ambis, liniju gustog crnila, crnjeg od ičega što sam pre video: izluđujućeg crnog ništavila koje razdvaja Šuberines i Širnes, Eseks i Kent, njene stubove.

Sa svakim korakom osećam se sve usamljenije i tišina usnulog ostrva narasta svuda oko mene. Produžavam dalje desetak minuta, možda i više, obavijen mesečinom kao štitom od ambisa koji zjapi s desne strane. Pronalazim napuštenu garažu na nečemu što bi moralo biti parče zemljišta gde su ljudi živeli u odbačenim vagonima i kamionima. Uspinjem se na krov, upotrebivši okvir provaljenog prozora kao prečku. Sedim i zurim u mesec, žudeći za njim, želeći da posedujem i njega i sve zvezde koje ga okružuju. Pogled je divan i mogu da razumem zašto su knjige i filmovi puni sličnih misli i prizora. Posmatram zemlju, prema potocima. Na oko dvadeset metara od mene je prvi od ovih potoka; on je najsvetliji i izgleda veći, dublji. Dalje od njega mogu samo da razaberem močvarnu, travom obraslu kosinu koja mi zaklanja pogled na sve ostalo okolo. U trenu primećujem to. Nisam sasvim siguran šta je, ali se kreće prema istoku, potokom, u vodi, kao crni dragulj, čas belo, čas crno, pa opet belo, svetlucajući samim sobom na mesečini, okruženo dijamantima na vodi. Živo je, u to sam siguran. Vidim ruke koje se pokreću, plivaju, čitavu tu stvar kako zaroni u trenutku na sekundu ili dve, pre nego što se ponovo odbaci samo malo dalje napred. Zatim vidim njeno lice – lice žene, ali je preko njega pramen mokre kose. Pliva u potoku. Ne mogu da verujem šta vidim. Evo je gde pliva potpuno gola, kože kao mermer, bele pa crne pri svakom pokretu. Bacam štap odozgo, sa garaže, i skačem dole za njim. Podižem ga čim sam dohvatio zemlju, krećem prema potoku, kroz močvaru, prema njoj. Moram da protrljam oči, dok se krijem čučeci iza nekog žbunja uz samu obalu. To je ona, siguran sam da je to ona: devojka sa doka, devojka sa kojom sam pričao na doku. Ona je, siguran sam da je ona. Žena u jezeru. Okreće se oko sebe, pun krug, i kreće nazad duž potoka, prolazi me i upućuje se ka zatravnjenom nagibu, sada ukoso, polako se udaljavajući od mene, praveći male zaokrete tu i tamo, koji je usmeravaju prema suvom delu zemljišta. Želim da je pozovem, ali znam da je to rizično. Ona je duh; savršeno priviđenje. Iskoračuje iz vode, figura joj sija na mesečini, umotava se u peškir. Izgleda kao prelepa morska boginja, moja prelepa boginja sa doka, biće iz dubina. Odjednom, na moje iznenađenje, ona baca pogled u mom pravcu – saginjem se, mogu da osetim kako gleda iznad mene, prema tami, prema ambisu. Vidim je kroz žbunje; prebacuje kosu preko ramena i udaljava se od potoka, noseći odeću u rukama, hodajući polako u pravcu nekih niskih kuća u daljini.

Osećam se čudno: poluparalisano od straha, polumahnito od radosti. Ubeđen sam da je to bila ona, devojka sa doka. Mora da živi na ostrvu? Nije spomenula to. Možda je htela da me obmane. Možda samo nije htela da znam? I ko bi pri zdravoj pameti plivao go u potocima u ovo vreme? Samo ludaci, svakako? Mozak mi ključa od mogućnosti, srce nekontrolisano tuče. Jedva dišem. Iznenada oblak koji prolazi zaklanja mesec i sve zapada u potpunu, neprozirnu tamu. Napipavam lampu, ali onda mi pada na pamet da bi ona mogla da se okrene i vidi me. Ne želim da je uznemirim; ako me vidi verovatno će pozvati policiju, a ne bih baš tako nešto u ovoj sedmici. Širim oči koliko mogu, okrećem se prema njoj, ali ona je nestala u noći. Ostalo mi je tek slika nje kako stoji na suvoj zemlji uz travnatu kosinu, morska voda joj se sliva niz bledu kožu, kao niz skulpturu, a po njoj mesečina. I onda: kako zabacuje kosu, kapljice morske vode padaju sa nje. Kako se lagano previja da pokupi odeću, oblik njenih butina kroz mokar peškir, i kako klizi od mene u noć.

Evo ponovo: poznata tutnjava, koja mi prekida misli, grmi iz dubina, ispod mojih nožnih prstiju, to lepo baritonsko režanje: motori teretnih brodova protresaju ostrvo, mnogo gla-

snije u gluvilu noći. Slušam ga dok se vraćam do ujka Rejove prikolice. Putuje u istom pravcu, baš ispred mene. Nije potrebno mnogo vremena strahu da me se ponovo dočepa; nešto mi govori da ne bi trebalo da budem ovde. Odlazim do obalskog nasipa i hodam nazad duž njega, dobra pozicija za osmatranje. Svaki čas zagledam desno, kako bih bacio još jedan pogled na nju. Ali ništa od toga. Ništa od toga.

crn ekran

Čim sam se našao u čika Rejevoj prikolici zaključao sam vrata za sobom i pustio Dr Filguda na gramofonu. Potrebno mi je još nešto osim mene da ispuni prostor među zidovima. Sedam u fotelju i razmišljam o tome da opet uzmem *Obične stvari*, ali nisam raspoložen da se bavim uređivanjem. Još uvek drhtim i ne mogu da se oslobodim slike nje kako se kupava u potoku, ili nje danas na doku. Pokušavam da uporedim slike, ali nisu dovoljno jasne, mada mi osećaj govori da su iste. Zurim pravo ispred sebe u čika Rejevu kolekciju CD-ova, DVD-ova i videa. Voleo bih upravo sad da ga vidim, da ga čujem kako govori. Voleo bih da osetim njegovo prisustvo, da izbrišem sve ostalo. Voleo bih da znam zašto je izabrao da živi ovde, daleko od svih, držeći se po strani, praveći svoje snimke, pišući knjigu bez kraja, osluškujući more kroz prozor, zagledajući zvezde iz šupe, izgubljen u vremenu, zaboravljen. Sve deluje tako tužno i jadno. Pitam se zašto se povukao i dozvolio da mu se to dogodi sa životom. Hteo bih da znam zašto mu se nismo našli, zašto je moj otac ignorisao njegove nevolje? Zašto nismo bili tu kad je došao kraj? Kada mu je svega bilo dosta? Šta se to desilo sa nama što je učinilo da zaboravimo na njega? Previše je toga na šta treba misliti, vreme s nama čini čudne stvari. Ustajem i prilazim njegovoj kolekciji snimaka, uzimam jedan nasumice. Utišavam gramofon, ostavljajući ga da radi, i ovaj put puštam DVD na uređaju.

Ponovno pisanje Enejide #68 1996

Uzimamo stvari i prisvajamo ih. Tako mi to radimo, zar ne? Ništa nije lepo i uglađeno, ništa ne ide tako... ne da se meni ne događa, ne, sve je nestalo, sve se već dogodilo ranije, sve nestalo u treptaju oka... Vu!, i ode, ode... Vuuu... Vuuuuuuuuuu... Uzeću od toga šta mogu, kao lopov koji se prikrada noću, uzeću ga i učiniću ga svojim, svojom jedinom istinom... kao i sve drugo, sve za uzimanje...

[Pripaljuje cigaretu.]

Ja nisam onakav kako izgledam sada... Želim da održim red. Da stvari budu obezbeđene, kakve bi trebalo da budu, znate. Ali nisu... stvari su obične. Viđam to svakodnevno... I tako osećam stid u svom srcu, avaj... Ništa... Ništa... Ništa osim stida, posledice moje sujete... Moja sujeta je prouzrokovala moj stid. Kao i svi drugi – vi, ja, svako – izgubio sam svaki red.

[Zuri u kameru tokom 6 ili 7 minuta ne govoreći ništa.]

Lenjost... Proždrljivost... Te obične stvari sasvim su progutale vrlinu. Ha, ha, haha... Koga zabole za to? A? Koji je jebeni smisao... u pisanju ove knjige?

[Podiže nekoliko stranica svog rukopisa i maše njima u kameru.]

Sve je prevara... pisanje istine... nemoguće je... Sve se pokvarilo, i niko to ne vidi, a i ako vidi, samo odvrti glavu. Lažovi! Lažovi! Lažovi! ... Mogu li ovo da uradim kako treba, moj

stari prijatelju Petrarka... Svaki me korak unazad šalje... Sporo udove krećem i bol trpim... Te utehu iz mirisnog vazduha crpim... Što iz tebe diše, i pevam i dalje...³

[Ustaje iz fotelje i pušta ploču. Pojačava.]

Stand and watch the towers burning at the break of day... Steadily slowing down, been on my feet since yesterday... Gotta get a move on tryin' to find a man I know... Money in my pocket, looking for a place to go...⁴

[Nastavlja da peva, povremeno više, primičući se kameri sa svakim stihom.]

I've been searching all through the city... See you in the morning down by the jetty...⁵

[Na to počinje da skače po sobi u ritmu muzike. Smeje se. Pada okolo. Ispušta cigaretu, i dalje pevajući, uzima albume Dr Filguda i, gledajući ih, niže još ploča.]

Streets are full of signs, arrows pointing everywhere... Parks are full of people trying to get a breath of air... Listen to the weatherman praying for a drop of rain... Look into the sky, the sky is full of aeroplanes...⁶

[Posrće prema kameri. Obara je udarcem. Spotiče se prema njoj i isključuje je. Crnilo.]

Zurim u crn ekran, čini mi se satima. Nikada nisam video čika Reja u takvom stanju. Pijanog i budalastog da, ali ne tako pomahnitalog. Osvrćem se po prikolici; čudno je pomisliti da se ovo što sam upravo video odigralo u ovoj istoj sobi 1996. Prilazim gramofonu i pojačavam ga. Na moje totalno zaprepašćenje ista pesma se vrti, ista pesma tokom koje je upravo posrtao ovde, na ekranu.

*I've been searching all through the city,
See you in the morning down by the jetty.
I've been searching, I've been searching for you.⁷*

*(S engleskog prevela **Tatjana Janković**)*

³ Stihovi u vidu sonetne strofe po uzoru na Petrarkine. (Prim. prev.)

⁴ Iz pesme "All Through the City" sa debitantskog albuma grupe Dr Filgud *Down by the Jetty*. (Prim. prev.)

⁵ Isto. (Prim. prev.)

⁶ Isto. (Prim. prev.)

⁷ Isto. (Prim. prev.)